الحج والعمرة ـ فلبيني

Ang Hajj
at ang Umrah

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

45 هاتف: ٤٢٣٤٤٦٦ ٠١٦ ـ فاكس: ٤٢٣٤٤٧٧ ٠١٦

Ang Hajj at ang ‘Umrah

أحكام الحج والعمرة – اللغة الفلبينية

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات في الزلفي
Tel: 966 164234466 - Fax: 966 164234477

أحكام الحج والعمرة

أعده وترجمه إلى اللغة الفلبينية

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

الطبعة السادسة: ١٤٤٢/٧ هـ.

ح **شعبة توعية الجاليات بالزلفي، ١٤١٧هـ**

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

الحج والعمرة ـ فلبيني، شعبة توعية الجاليات بالزلفي، ١٤٢٨ هـ

٦٨ ص؛ ٨ × ١٢ سم

ردمك: ١ـ ٣٧ـ ٨١٣ـ ٩٩٦٠

(الكتاب باللغة الفلبينية)

١ـ الحج ٢ـ العمرة أ. العنوان

ديوي ٢٥٢,٥ ١٧/٣٢٣٩

رقم الإيداع: ١٧/٣٢٣٩

ردمك: ١ـ ٣٧ـ ٨١٣ـ ٩٩٦٠

Ang Mga Nilalaman

Ang mga Tuntunin ng Hajj …...……5
Ang Tuntunin at Kabutihan ng Hajj....5
Ang mga Kundisyon sa Hajj ……….7
Ang mga Kaasalan sa Hajj..……....10
Ang Ihrám.....……………………12
Ang mga Sunnah sa Ihrám..…...….14
Ang Tatlong Uri ng Hajj…………....16
Ang Pagsasagawa ng Ihrám..…….20
Ang mga Bawal Matapos ang Ihrám 22
Ang Tawáf ………...……………….26
Pagkatapos ng Tawáf..……………...33
Ang Sa‘y ..…………………………34
Sa Ika-8 Araw ng Dhul Hijjah ...….39
Sa Ika-9 Araw: Araw ng ‘Arafah....40
Sa Muzdalifah.....……...………….42

Sa Ika-10 Araw: Araw ng ‘Íd 43
Sa Ika-11 Araw ng Dhul Hijjah …..48
Sa Ika-12 Araw ng Dhul Hijjah ..…51
Ang mga Haligi o Haligi ng Hajj....53
Ang mga Wájib sa Hajj.......………54
Ang Pagdalaw sa Masjid ng Sugo ..57
Ang mga Tuntunin ng ‘Umrah....…59
Ang Ihrám…………..…………...60
Ang mga Sunnah sa Ihrám……..…62
Ang mga Bawal Matapos ang Ihrám 66
Ang Tawáf ..……….....……………70
Pagkatapos ng Tawáf………...……78
Ang Sa‘y ...……………….....………79
Ang mga Rukn o Haligi ng ‘Umrah83
Ang mga Wájib sa ‘Umrah 83

أحكام الحج
Ang mga Tuntunin ng Hajj

Ang Tuntunin at Kabutihan ng Hajj

Ang pagsasagawa ng hajj ay tungkulin ng bawat lalaki at babaeng Muslim isang ulit sa tanang buhay. Ito ang ikalima sa mga Saligan ng Islam. Nagsabi si Allah (3:97): **"kay Allah ay may tungkulin ang mga tao na magsagawa ng hajj sa Bahay: ang sinumang makakayang makara-ting doon."** Nagsabi naman ang Propeta (SAS): ***"Isinalig ang Islam sa lima: ang pagsaksi na walang***

[totoong] Diyos kundi si Allah at si Muhammad ay Sugo ni Allah, ang pagpapanatili sa saláh, ang pagbibigay ng zakáh, ang pagsasagawa ng hajj at ang pag-aayuno sa Ramadán.”

Ang hajj ay isa sa mainam na mga pag-sambang nagpapalapit sa tao kay Allah. Nagsabi ang Propeta (SAS): ***“Ang sinu-mang magsagawa ng hajj sa Bahay*** [1] ***na ito at hindi gumawa ng malaswa at hindi sumu-way ay babalik siya na gaya noong isinilang siya ng ina niya.”***

[1] Ang Ka‘bah.

Ang mga Kundisyon ng Hajj

Ang pagsasagawa ng hajj ay tungkulin ng isang Muslim na báligh at ‘áqil,[2] kung makakaya niya. Ang ibig sabihin ng kaka-yahan ay ang kakayahan na magkaroon ng panggastos at masasakyan patungo roon. Kailangang mayroong masasakyan at pang-gastos na makasasapat sa kanya para sa pagpunta at pag-uwi kabilang dito ang

---

[2] Magiging báligh ang tao kapag 15 taong gulang na, o tinubuan na ng buhok sa maselang bahagi ng katawan, o kapag may punlay nang lumalabas sa *wet dream* o sa iba pang paraan, at kapag nagka-roon na ng regla ang isang babae. Ang ‘áqil ay ang may sapat at matinong pag-iisip.

pag-kain, ang inumin, ang kasuutan at ang sa-sakyan. Ang panggastos na ito ay ang labis sa panggastos sa pangangailangan ng mga taong umaasa sa kanya. Bahagi rin ng *ka-kayahan* ang pagkakaroon ng katiwasa-yan sa dadaanan papunta sa Makkah at ang kalusugan ng katawan: walang sakit at kapansanang makasasagabal sa pagsa-sagawa ng Hajj. Karagdagan sa mga na-banggit, isang kundisyon para sa mga ka-babaihan ang magkaroon ng kasamang mahram[3] sa Hajj, maging ito man ay asa-wa niya o isa sa mga kamag-anak niya na mahram. Ang babae ay kailangang hindi rin

[3] Asawa o taong bawal mapangasawa.

nagsasagawa ng ‘iddah[4] dahil pinag-bawalan ni Allah ang mga babaeng nagsa-sagawa ng ‘iddah na lumabas sa tahanan nila. Kaya ang sinumang nagtataglay ng isa sa mga hadlang na nabanggit, hindi siya obligadong magsagawa ng hajj.

---

[4] Ang ‘iddah ay ang panahon na hindi pa maaaring mag-asawa ang isang babaeng namatayan ng asawa o diniborsiyo. Ang ‘iddah, kapag hindi nagdadalang-tao, ay tatlong buwan para sa diniborsiyo at apat na buwan at sampung araw para sa namatayan ng asawa. Ang ‘iddah naman ng nagdadalang-tao ay nagtatapos kapag nagsilang siya ng sanggol. Isina-sagawa ang ‘iddah upang kapag muling nag-asawa ang isang babae ay makatitiyak siya na hindi nag-dadalang-tao sa unang asawa.

Ang mga Kaasalan sa Hajj

1. Na pag-aaralan ang mga alituntunin sa pagsasagawa ng hajj at 'umrah bago maglakbay, maaaring sa pamamagitan ng pagbabasa o pagtatanong.

2. Ang pagsisigasig na magkaroon ng mabuting kasama na tutulong sa mabuti, at minamabuti ring magkaroon ng kasamang maalam o mag-aaral ng Islam.

3. Na ang hahangarin sa isasagawang Hajj ay ang ikalulugod ni Allah at ang mapalapit sa Kanya.

4. Ang pangalaga sa dila laban sa mga walang kabuluhang salita.

5. Ang madalas na pagsambit ng mga dhikr at mga panalangin.

6. Ang pag-iwas na makasakit sa mga tao.

7. Na magsisikap ang isang Muslimah na magtakip ng sarili, magsuot ng Hijáb, at umiwas makihalubilo sa mga lalaking hindi Mahram.

8. Na aalalahanin ng isang nagsasagawa ng Hajj na siya ay nasa sandali ng pag-sasagawa ng isang pagsamba kay Allah, hindi nasa sandali ng pamamasyal at pagliliwaliw, sapagkat ang ibang mga nagsasagawa ng Hajj—patnubayan sila ni Allah—ay nag-aakalang ang Hajj ay isang pagkakataon para mamasyal at magpakuha ng mga litrato.

Ang Ihrám

Ang *ihrám* ay ang pagpasok sa pagsa-sagawa ng mga itinakdang gawain para sa Hajj at 'Umrah. Kailangang magsagawa ng ihrám ang sinumang nagnanais na magsa-gawa ng hajj o 'umrah. Magsasagawa ng ihrám ang nagnanais magsagawa ng Hajj o 'Umrah, kapag nagbuhat siya sa labas ng Makkah, sa isa sa mga míqát na itinak-da ng Sugo (SAS). Ang mga míqát ay ang sumusunod:

1. **Ang Dhul Hulayfah.** Ito ay maliit na nayong malapit sa alMadínah at tina-tawag sa ngayon na Abyár 'Ali. Ito ay míqát ng mga galing sa Madínah;

2. Ang alJuhfah. Ito ay isang maliit na nayong malapit sa Rábigh. Ang mga tao sa ngayon ay nagsasagawa ng ihrám sa Rábigh. Ito ay míqát ng mga galing sa Syria, Jordan, at Palestina;

3. Ang Qarn alManázil (asSayl alKabír). Ito ay isang lugar na malapit sa Tá'if. Ito ay míqát ng mga galing sa Najd (ang kalagitnaang bahagi ng Saudi Arabia);

4. Ang Yalamlam. Ito ay mga 70 km mula sa Makkah. Ito ang míqát ng mga ga-ling sa Yemen;

5. Ang Dhát 'Irq. Ito ang míqát ng mga galing sa Iraq.

Ang mga lugar na ito ay ginawang míqát ng Propeta (SAS) para sa mga

nag-buhat sa lugar na nabanggit at mga duma-raan sa mga ito na nagbuhat sa ibang pook, na nagnanais na magsagawa ng Hajj o ‘Umrah. Ang mga naninirahan sa Makkah at sa pagitan ng Makkah at mga míqát ay magsasagawa ng ihrám sa kanilang mga tahanan.

Ang mga Sunnah sa Ihrám

Ang mga gawaing sunnah na gawin bago magsagawa ng ihrám:

1. Ang pagputol ng mga kuko sa kamay at paa, ang pagbunot o ang pag-aahit ng buhok sa kilikili, ang pagputol ng bigote, ang pag-ahit ng buhok sa ari, ang pagpaligo at ang paggamit ng pa-bango o mabangong

bagay sa katawan lamang at hindi sa kasuutan para sa ihrám.

2. Ang pag-aalis sa katawan ng anumang kasuutan (gaya ng *brief*, kamiseta, *short* at *t-shirt*) at ang pagsusuot ng puting *izár* (tapis) at puting *ridá’* (balabal). Samantala, ang babae ay maaaring mag-suot ng anumang damit na ninais niya, kalakip ng pagsisikap na takpan ang sarili, na hindi ilantad ang kagandahan, na takpan ang mukha at mga kamay kapag may mga lalaking hindi mahram at na iwasan na magsuot ng niqáb at mga guwantes.

3. Ang pagpunta sa masjid, ang pagsa-sagawa ng saláh kasama ng jamá‘ah kapag oras ng saláh o ang

pagsasaga-wa ng dalawang rak‘ah bilang saláh na sunnah para sa wudú’. Pagkatapos gawin ang mga nabanggit ay isasaga-wa na ang Ihram.

Ang Tatlong Uri ng Hajj

1. Ang Tamattu‘. Magsagawa muna ng ihrám para sa ‘umrah lamang at kapag dumating na ang oras ng hajj ay mag-sasagawa naman ng ihrám para sa Hajj sa kinaroroonan sa Makkah. Magsasabi ng ganito sa míqát: **labbayka ‘umratan mutamatti‘am bihá ilal hajj**. [5] Ang Hajj na Tamattu‘ ang pinakamainam na uri ng hajj lalo na kapag dumating sa Makkah sa loob ng

[5] Bilang pagtugon sa panawagan Mo na magsa-gawa muna ng ‘umrah na pasusundan ng Hajj.

panahong hindi pa maisasagawa ang hajj. Pagkatapos niyon ay muling magsasagawa ng ihrám para naman sa hajj sa ika-8 ng Dhul-hijjah sa kinaroroonan sa Makkah sa pamamagitan ng pagsabi ng **labbayka hajja** (Bilang pagtugon sa panawagan Mo na magsagawa ng Hajj). Kailangan ang hady (hayop na kinakatay bilang alay) sa uri ng hajj na ito. Makasasapat ang isang tupa (o kambing) para sa isang tao, at ang isang kamelyo o isang baka para sa pitong tao.

2. Ang Qirán. Isasagawa nang isang ulit lamang ang ihrám para sa ipinagsa-mang 'Umrah at Hajj. Magsasabi sa míqát ng **labbayka**

‘umratan wa hajja.[6] Isasagawa muna ang ‘umrah at pagkatapos nito ay magpapatuloy sa ihrám (hindi huhubarin ang kasuutan para sa ihrám) hanggang sa dumating ang ‘Ídul Ad'há. Isinasagawa ang Hajj na Qirán sa pamamagitan ng pagdu-rugtong ng ‘Umrah sa Hajj. Ang Hajj na Qirán ay kadalasang isinasagawa ng sinumang bagaman dumating bago sumapit ang hajj ay wala na siyang sapat na panahon upang tapusin ang isang ‘umrah at saka magsagawa ng panibagong ihrám para sa hajj kapag dumating na ang oras nito. Ang hady ay kinakailangan din sa hajj na ito.

[6] Bilang pagtugon sa panawagan Mo na magsagawa ng ‘Umrah at Hajj.

3. Ang Ifrád. Maglalayon na magsasa-gawa ng hajj lamang. Magsasagawa ng ihrám sa míqát at sa pamamagitan ng pagsasabi ng **labbayka hajja**. Hindi kailangan ang hady sa hajj na ito.

Kapag naglalakbay lulan ng eroplano patungong Makkah, kailangang isagawa ang ihrám sa ibabaw ng míqát o sa loob ng sapat na panahon bago lumampas sa míqát kapag mahirap malaman kung saan ito. Gagawin ang mga gawain sa míqát gaya ng paglilinis ng sarili, pagpapaba-ngo, pagpuputol ng kuko at pagsusuot ng kasuutan para sa ihrám. Kung nanaisin ay magagawa ang mga ito bago sumakay sa

eroplano o kapag lulan na nito. Pagkata-pos ay ipahahayag ang layuning magsa-gawa ng ihrám bago dumating sa míqát o pagdating doon.

Ang Pagsasagawa ng Ihrám

Ang paraan ng pagsasagawa ng ihrám ay ang pagsasabi ng:

1. **labbayka ‘umratan mutamatti‘am bihá ilal hajj**; ito ay kapag nagnanais na magsagawa ng hajj na Tamattu‘.
2. **labbayka ‘umratan wa hajja**; ito ay kapag nagnanais na magsagawa ng Hajj na Qirán.
3. **labbayka hajja**; ito ay kapag nagna-nais na magsagawa ng hajj na Ifrád.

Matapos isagawa ang ihrám, sunnah na bigkasin ang talbiyah at ulit-ulitin ito sa tuwi-tuwina sa loob ng mga sandaling nasa panahon ng ihrám hanggang sa bago mag-simula ang tawáf sa Ka‘bah. Ang talbiyah ay ang pagsabi ng: **Labbayk alláhumma labbayk, labbayka lá sharíka laka lab-bayk, innal hamda wan ni‘mata laka wal mulk, lá sharíka lak.**[7]

[7] Bilang pagtugon sa panawagan Mo, o Allah, bi-lang pagtugon sa panawagan Mo; bilang pagtugon sa panawagan Mo, wala Kang katambal; bilang pagtugon sa panawagan Mo. Tunay na ang papuri at ang pagbibiyaya ay ukol sa Iyo at ang paghaha-ri; wala Kang katambal.

Ang mga Bawal Matapos Isagawa ang Ihrám

Ipinagbabawal sa sandali ng ihrám ang ilang bagay na ipinahihintulot dati bago isinagawa ang ihrám, dahil nasa sandali na ng pagsamba. Ipinagbabawal ang sumu-sunod:

1. Ang pag-aalis ng buhok sa ulo at sa alin mang bahagi ng katawan, subalit walang masama kung kakamutin nang marahan ang ulo kapag kailangan;

2. Ang pagputol ng kuko, subalit kung naputol ang kuko o nakasasakit ay walang masama na alisin ito;

3. Ang pagggamit ng pampapabango pati na ang sabon na may pabango;

4. Ang pakikipagtalik o ang gawaing ma-aaring mauwi sa pakikipagtalik gaya ng pagpapakasal, pagtingin nang may pagnanasa, paghipo, paghalik at iba pa;

5. Ang pagsusuot ng guwantes;

6. Ang pagpatay ng mailap na hayop.

Ang mga gawaing nabanggit ay ipinagbabawal sa lalaki at babae. Ang mga sumusunod ay ipinagbabawal lamang sa lalaki:

1. Ang pagsusuot ng anumang kasuutan, ngunit ipinahihintulot ang anumang kakailanganin gaya ng

sinturon, relo, salamin, at iba pang tulad nito;

2. Ang pagtatakip sa ulo ng anumang sumasayad o dumidiit dito, subalit walang masama kung hindi dumidiit ang ipinantatakip gaya ng payong, bu-bong ng kotse, tolda, at mga katulad nito;

3. Ang pagsusuot ng medyas, ngunit maaaring magsuot ng sapatos kapag walang makitang tsenelas.

Ang sinumang may nagawang anu-man sa mga ipinagbabawal na ito ay may tatlong kalagayan:

1. Na ginawa niya ito nang walang tang-gap na dahilan kaya naman

nagkasala siya at kailangan niyang magbigay ng *fidyah*,[8]

2. Na ginawa niya ito sanhi ng panganga-ilangan kaya naman wala siyang sala ngunit kailangan pa rin niyang magbi-gay ng fidyah,

3. Na ginawa niya ito ngunit mapapagpa-paumanhinan siya dahil sa kawalang-kaalaman o pagkalimot o pinuwersa kaya naman wala siyang kasalanan at hindi na kailangang magbigay ng fidyah.

---

[8] Ang fidyah ay nagsisilbing kabayaran sa pagka-kamali o kasalanan. Ang mga fidyah ay hindi mag-kakatulad; kaya kapag nakagawa ng anuman sa mga nabanggit na ipinagbabawal, magtanong sa nakaa-alam kung ano ang dapat gawin.

Ang Tawáf

Kapag papasok sa alMasjid alHarám, sunnah na unahing ipasok ang kanang paa at magsabi ng: **bismi 'lláh, wa 'ssalátu was salámu ‘alá rasúli 'lláh, alláhumma 'ghfir lí dhunúbí wa 'ftah lí abwába rahmatik.**[9] Ganito rin ang gagawin sa lahat ng masjid. Pagkatapos ay tutuloy agad sa Ka‘bah upang isagawa ang tawáf.

[9] Sa ngalan ni Allah; ang pagpapala at ang kapa-yayapaan ay makamit ng Sugo ni Allah. O Allah, patawarin Mo ako sa mga pagkakasala ko at buksan Mo para sa akin ang mga pinto ng awa Mo.

Ang tawáf ay ang paglibot sa Ka‘bah nang pitong ulit. Magsisimula ang pag-ikot sa tapat ng alHajar al’Aswad at magtata-pos din doon, habang ang Ka‘bah ay nasa kaliwa. Kailangan ding may wudú’ pa.

1. Pupunta sa al-Hajar al’Aswad, [10] hihipu-in iyon ng kanang kamay, magsasabi ng **bismilláhi walláhu akbar** [11] at hahali-kan iyon kung

---

[10] Ang Batong Itim na nakadikit sa isang sulok ng Ka‘bah. Reperensiya ito sa tawáf.

[11] Sa ngalan ni Allah; si Allah ay pinakadakila. Mainam din na magsabi ng: **Alláhumma ímánam bika wa tasdíqam bikitábika wa wafá’am bi ‘ahdika wa 'ttibá‘al lisunnati nabíyika salla 'lláhu ‘alayhi**

makakaya. Ngunit kung hindi makayang halikan (dahil sa tindi ng siksikan) ay hihipuin na lamang ng kanang kamay at hahalikan ang kanang kamay. Kung hindi rin madaling mahipo ang alHajar al’Aswad, haharap na lamang doon at ituturo iyon ng kanang kamay habang nagsasabi ng **Alláhu Akbar** ngunit hindi na hahalikan pa ang kanang kamay. Pupuwesto na ang Ka‘bah ay nasa kaliwa at sisimulan sa tapat ng alHajar al’Aswad ang tawáf.

---

wa sallam: O Allah, dahil sa pagsampalata-ya sa Iyo, sa paniniwala sa Aklat Mo, sa pagtupad sa pangako sa Iyo, at pagsunod sa Sunnah ng Propeta Mo, pagpalain Mo siya at pangalagaan.

Habang nagsasagawa ng tawáf ay mananalangin kay Allah ng kahit anong nanaising panalangin o bibigkas ng kahit anong talata ng Qur’an. Maaaring manalangin sa sariling wika, para sa sariling kapakanan at para sa sinumang ninanais idalangin. Walang takdang *du‘á’*[12] kapag nagsasagawa ng tawáf.

2. Kapag dumating sa arRukn alYamání[13] ay hihipuin iyon ng kanang kamay kung magagawa at magsasabi ng

---

[12] Ang literal na kahulugan nito ay paanyaya, pana-wagan at panalangin. Dalawang uri ito: ang sunnah mula sa Propeta (SAS) sa wikang Arabe, at ang pansarili na maaaring sabihin sa anumang wika.

[13] Ang sulok ng Ka‘bah bago ang alHajar al’Aswad.

bismi 'lláhi wa 'lláhu akbar ngunit hindi na haha-likan ang kamay. Kung hindi iyon ma-gawang hipuin ay magpapatuloy na lamang sa paglalakad at hindi na ituturo iyon ng kanang kamay at hindi na rin magsasabi ng **Alláhu akbar.** Habang nasa pagitan ng arRukn alYamaní at alHajar al’Aswad ay magsabi ka ng **rabbaná átiná fi -ddunyá hasanah, wa fi -l’ákhirati hasanah, wa qiná ‘adhába -nnár.**[14]

[14] Panginoon namin, bigyan Mo po kami sa mundo ng mabuti at sa Kabilang-buhay ng mabuti rin; at iadaya Mo po kami sa pagdurusa sa Apoy.

3. Kapag natapat na sa alHajar al’Aswad ay hihipuin iyon ngunit kung hindi magawa ay ituturo na lamang iyon ng kanang kamay habang sinasabi ang **Alláhu akbar.**

Ganito natatapos ang unang pag-ikot sa pitong pag-ikot. Upang mabuo ang nati-tirang mga pag-ikot:

4. Magpapatuloy sa pagsasagawa ng tawáf at gagawin ang tulad sa ginawa sa unang ikot hanggang sa makumpleto ang pi-tong ikot. Sa tuwing madadaan sa tapat ng alHajar al’Aswad ay magsasabi ng **Alláhu akbar** at sasabihin rin ito pagkatapos ng ikapitong ikot. Sunnah na maglakad ng paglalakad na tinata-wag na *raml*

sa unang tatlong pag-ikot at maglalakad naman ng karaniwang lakad sa huling apat na pag-ikot. Ang **raml** ay ang paglalakad nang mabilis at magkakalapit ang mga hakbang.[15] Sunnah rin na isuot ang ridá' nang pag-suot na tinatawag na id'tibá' sa buong pagsasagawa ng tawáf. Ang **idtibá'** ay ganito: ilagay sa kaliwang balikat ang kalagitnaang bahagi ng ridá', pagsalu-bungin sa ilalim ng kanang kilikili ang mga bahagi nitong malapit sa magka-bilaang dulo nito at ipatong sa kaliwang balikat ang magkabilaang dulo nito.[16]

---

[15] Kung mahirap itong gawin, maaari nang hindi ito gawin.

[16] Hindi ipinahihintulot sa babae ang idtibá'.

Ang raml at idtibá‘ ay isinasagawa lamang sa unang pagsasagawa ng tawáf ng hajj o ‘umrah sa unang pagdating sa Makkah.

Pagkatapos ng Tawáf

Sunnah na magsagawa ng 2 rak‘ah na saláh sa tapat ng Maqám Ibráhím. Ang Maqám Ibráhím ay nasa pagitan ng nag-darasal at ng Ka‘bah. Isusuot ang balabal bago magdasal: ipapatong ito sa dalawang balikat at ang magkabilang dulo ay nasa dibdib. Tahimik na bibigkasin ang Súrah alFátihah at ang Súrah alKáfirún sa unang rak‘ah, at ang Súrah alFátihah at ang Súrah al’Ikhlás sa ikalawang rak‘ah. Kung hindi magiging madali

na magdasal sa tapat ng Maqám Ibráhím dahil sa tindi ng siksikan, magdadasal sa alin mang bahagi ng alMasjid alHarám. Pagkatapos ng saláh ay sunnah na uminom ng maraming tubig ng Zamzam.

Ang Sa‘y[17]

Pagkatapos uminom ay pupunta sa Mas‘á.[18] Dadako muna sa Safá at kapag malapit na roon ay bibigkasin ang **innas safá wal marwata min sha‘á’irilláh.**[19] Aakyat sa Safá

[17] Paglakad sa pagitan ng Safá at Marwah.
[18] Pinagsasagawaan ng sa‘y.
[19] Tunay na ang Safá at ang Marwah ay kabilang sa mga tanda ni Allah.

hanggang sa makita ang Ka‘bah, haharap doon at iaangat ang mga kamay (na ang mga palad ay nakaharap sa mukha). Magpupuri kay Allah at mana-nalangin ng anumang nais ipanalangin o ng gaya ng panalanging ito: **lá iláha illa 'lláh, wa 'lláhu akbar, lá iláha illalláhu wahdah, lá sharíka lah, lahu 'lmulku wa lahu 'lhamd, yuhyí wa yumít, wa huwa ‘alá kulli shay’in qadír, lá iláha illa 'lláhu wahdah, anjaza wa‘dah, wa nasara ‘abdah, wa hazama 'l’ahzába wahdah.**[20] Mananalangin pa

[20] Walang [totoong] Diyos kundi si Allah; si Allah ay pinakadakila. Walang totoong Diyos kundi si Allah; tanging Siya lamang, wala

nang mahaba. Uulitin nang 3 beses ang lahat ng iyon.

Pagkatapos niyon ay maglalakad paba-ba patungo sa Marwah. Pagdating sa pala-tandaang kulay berde, sunnah na maglakad nang mabilis sa abot ng makakaya hang-gang sa dumating sa kabilang palatanda-ang berde—sa kundisyon na walang sinu-mang

---

Siyang katambal. Ukol sa Kanya ang paghahari at ukol sa Kanya ang papuri. Nagbibigay-buhay Siya at bumabawi Siya ng buhay. Siya ay makapangyarihan sa bawat bagay. Walang totoong Diyos kundi si Allah, tanging Siya lamang. Tinupad Niya ang Kanyang pangako, pinag-tagumpay Niya ang Kanyang Lingkod, at mag-isa Niyang ginapi ang mga magkampi [laban sa Islam].

pipinsalain. (Ang paglalakad nang mabilis sa bahaging ito ng Mas‘á ay para lamang sa mga lalaki at hindi para sa mga babae.) Pagdating sa paanan ng Marwah ay aakyatin ito, haharap sa kinaroroonan ng Ka‘bah, iaangat ang mga kamay, at bibigkasin ang binigkas sa Safá. Pagka-tapos nito ay natapos na ang isang *shawt*[21] sa pitong shawt. Matapos manalangin ay bababa sa Marwah, magtutungo sa Safá, at gagawin ang tulad sa ginawa sa unang shawt. Sunnah na damihan ang panala-ngin habang nagsasagawa ng sa‘y.

---

[21] Isang pagpunta sa Safá galing ng Marwah o sa Marwah galing ng Safá.

Kung nagsasagawa ng hajj na **tamattu‘**, matapos isagawa ang sa‘y ay maaari nang ipagupit ang buhok: ipaahit lahat o paiklian, tapusin ang ‘umrah, magsuot ng pangka-raniwang damit, at maaalis na ang lahat ng ipinagbabawal sa ihrám. Kapag duma-ting ang ika-8 ng Dhul Hijjah ay muling magsasagawa ng ihrám sa tinitigilan para sa hajj bago sumapit ang saláh sa dhuhr. (Repasuhin ang pagsagawa ng ihrám.) Gagawin ang lahat ng ginagawa noong nagsagawa ng ihrám para sa ‘umrah. Pag-katapos nito ay ipahahayag ang hangaring magsagawa ng hajj sa pamamagitan ng pagsabi ng: **labbayka hajja, labbayka lá sharíka laka labbayk, inna 'lhamda wan ni‘mata laka wa**

'lmulk, lá sharíka lak.[22] Pagkatapos nito ay isasagawa sa Mina ang dhuhr, ‘asr, ‘ishá’ na pinaikli sa dalawang rak‘ah, maghrib at fajr. (Ang maghrib at fajr ay hindi pinaiikli.)

Sa Ika-8 Araw ng Dhulhijjah

Pupunta sa Mina at magsagawa roon ng saláh sa dhuhr, ‘asr, maghrib, ‘ishá’ at fajr; piikliin sa dalawang rak‘ah ang mga saláh na apatang rak‘ah.

---

[22] Bilang pagtugon sa panawagan Mo na magsagawa ng hajj; bilang pagtugon sa panawagan Mo, wala Kang katambal, bilang pagtugon sa panawagan Mo. Tunay na ang papuri at ang pagbibiyaya ay ukol sa Iyo at ang paghahari; wala Kang katambal.

Sa Ika-9 Araw: Araw ng ‘Arafah

Itinatagubiling gawin sa araw na ito ang mga sumusunod:

1. Matapos sumikat ang araw ay pupunta sa ‘Arafah at mananatili roon hang-gang bago lumubog ang araw. Isasa-gawa roon ang saláh na pinagsamang dhuhr at ‘asr (jam‘) at pinaiksi sa dala-wang rak‘ah (qasr) kapag lumampas na ang araw sa katahanghaliang tapat. Pagkatapos ng saláh ay ibubuhos ang sarili sa pagsambit ng mga dhikr, mga du‘á’, at talbiyah. Sunnah din na dami-han ang pananalangin kay Allah at ang pagsusumamo sa Kanya. Hihiling sa Kanya ng para sa sariling kapakanan

at ng para sa kapakanan ng lahat ng mga Muslim. Ipananalangin ang anumang maiibigan. Kanais-nais na iangat ang mga kamay habang nananalangin. Ang Wuqúf (pananatili) sa ‘Arafah ay isa sa mga Haligi ng hajj. (Tingnan sa pahina 43 ang tungkol sa mga Haligi ng hajj.) Ang sinumang hindi nanatili sa ‘Arafah, hindi tanggap ang hajj niya. Ang panahon ng pananatili sa ‘Arafah ay magmula nang sumikat ang araw ng ika-9 araw ng Dhulhijjah hanggang sa bago sumapit ang madaling araw ng ika-10 araw ng Dhulhijjah. Ang sinumang nanatili sa ‘Arafah kahit sa loob ng maikling panahon lamang sa gabi man o araw ay nakumpleto na niya ng

hajj niya. Kailangang tiyakin niya na siya ay nasa loob ng ‘Arafah.

2. Kapag natiyak na lumubog na ang araw sa ‘Arafah, panatag at mahinahong pupunta sa Muzdalifah habang malakas na binibigkas ang talbiyah.

Sa Muzdalifah

Pagdating sa Muzdalifah ay magdara-sal ng pinagsamang saláh na maghrib at ‘ishá’ at paiikliin sa dalawang Rak’ah ang ‘ishá‘. Pagkatapos ng saláh ay maaari nang ihanda ang anumang naisin gaya ng pagkain at iba pa. Mabuting matulog nang maaga upang magising na masigla para sa fajr.

Sa Ika-10 Araw: Araw ng ‘Íd

1. Kapag sumapit ang oras ng saláh sa fajr ay isasagawa ito at pagkatapos nito ay mananatili sa kinaroroonan. Dada-mihan ang pagsambit ng dhikr at du‘á’ hanggang sa magliwanag ang langit bago tuluyang sumikat ang araw.

2. Mamumulot ng pitong munting bato at bago sumikat ang araw ay pupunta sa Miná habang binibigkas ang talbiyah.

3. Magpapatuloy sa pagsambit ng talbi-yah hanggang makarating sa Jamrah [23] al‘Aqabah (alJamrah

[23] Pinagsasagawaan ng ramy.

alKubrá). Mag-sisimula sa pagsasagawa ng ramy (pagbato sa Jamarah). Ihahagis nang isa-isa ang pitong bato sa sahuran ng bato at magsasabi ng **Alláhu akbar** sa tuwing maghahagis.

4. Pagkatapos magsagawa ng ramy ay mag-aalay na ng hady kung ang isina-sagawang hajj ay Tamattu‘ o Qirán. Kanais-nais na kumain ng bahagi nito at ikakawanggawa at ipamimigay ang mga nalalabi.

5. Matapos na maialay ang hady ay ipa-aahit o paiiksian ang lahat ng buhok sa ulo ngunit lalong mainam na ipaahit. Ang mga babae naman ay magpapa-putol o magpuputol lamang

ng mga isang pulgada (mga tatlong sentemetro) sa lahat ng dulo ng kanilang buhok.

Pagkatapos nito ay ipinahihintulot na ang ipinagbabawal dati sa sandali ng i<u>h</u>rám gaya ng paghubad ng kasuutan para sa i<u>h</u>rám, pagsusuot ng pangkaraniwang kasuutan, paggamit ng pabango o anumang mabango, pagpuputol ng mga kuko, at pag-aalis ng buhok. Ngunit mananatili pa ring bawal ang pagtatalik, pag-aasawa o anumang kaugnay rito gaya ng halik, yakap, at iba pa hanggang hindi pa naisasagawa ang <u>t</u>awáf al’ifá<u>d</u>ah (<u>t</u>awáf para sa <u>h</u>ajj). Pagkatapos nito ay kanais-nais na maligo, maglinis ng sarili, magpabango o

gumamit ng anumang mabango, at magsuot ng pangkaraniwang damit.

6. Pupunta sa alMasjid alHarám upang isagawa ang tawáf al’ifádah.[24] Magsa-sagawa ng pitong tawáf sa Ka‘bah at pagkatapos nito ay magsagawa ng 2 rak‘ah na saláh. Pagkatapos nito ay pupunta sa Safá at Marwah upang isa-gawa ang sa‘y: 7 shawt sa pagitan ng Safá at Marwah. Isasagawa ito gaya ng unang ginawa.

Matapos maisagawa ang sa‘y ay nagwakas na ang mga ipinagbabawal sa sandali ng ihrám, kaya ipinahihin-tulot na ang lahat ng dating ipinagba-

[24] Walang idtibá‘ at walang raml sa tawáf al’ifádah.

bawal dahil sa ihrám, pati na ang pakikipagtalik o pagpapakasal.

7. Kailangang magpagabi sa Mina sa gabi ng ika-11, ika-12 ng Dhuhijjah (at ika-13 ng Dhulhijjah para sa magpa-pahuli).[25] Ang pagpapapagabi sa Miná ay ang pananatili sa Miná sa loob ng higit na malaking bahagi ng gabi.

Ang nabanggit na pagkakasunod-sunod ng ramy, pag-aalay ng hady, pagpapaahit o pagpapaiksi ng lahat ng

---

[25] Sa kalendaryo ng Islam ang araw at petsa ay nag-papalit sa paglubog ng araw at hindi sa hatinggabi. Nagsisimula ang gabi paglubog na paglubog ng araw at nagsisimula ang araw (*day*) pagsapit ng madaling araw.

buhok sa ulo at tawáf para sa hajj ay sunnah. Walang masama kung uunahin ang alinman sa mga ito.

Sa Ika-11 Araw ng Dhulhijjah

Sa araw na ito ay kailangang isagawa ang ramy (pagbabato o paghahagis ng bato) sa tatlong Jamrah. Sinisimulan ang ramy kapag lumihis na ang araw sa katangha-liang-tapat at hindi ipinahihintulot na bago sumapit iyon. Magsisimula sa alJamrah asSughrá at pagkatapos ay sa alJamrah alWustá at pagkatapos ay sa alJamrah alKubrá naman. Ang paraan ng pagsa-sagawa ng ramy ay ganito:

1. Magdadala ng 21 munting bato. Pagka-tapos ay pupunta sa alJamrah asSughrá at ibabato roon nang paisa-isa ang unang pitong munting bato, habang nagsasabi ng **Alláhu akbar** sa bawat pagbato. Sisikaping pabagsakin ang mga bato sa sahuran ng bato.[26] Pagka-tapos bumato ay sunnah na dumako nang kaunti sa gawing kanan, at saka tatayo at manalangin nang mahaba.

[26] Uulitin ang pagbato para sa bawat batong hindi bumagsak sa sahuran. Ang mahalaga sa paghahagis ng bato ay ang pabagsakin ang bato sa sahuran at hindi ang patamaan ang haligi dahil ito ay palatan-daan lamang kung nasaan ang gitna ng sahuran.

2. Pagkatapos ay pupunta sa alJamrah alWustá at ibabato roon nang paisa-isa ang ikalawang pitong munting bato, habang sinasabi ang **Alláhu akbar** sa bawat pagbato. Pagkatapos bumato ay sunnah na dumako sa dakong kaliwa, tumayo at manalangin nang mahaba.

3. Pagkatapos ay pupunta sa alJamrah alKubrá at ibabato roon nang paisa-isa ang ikatlong pitong munting bato, habang nagsasabi ng **Alláhu akbar** sa bawat pagbato. Pagkatapos ay aalis at hindi na mananatili para manalangin.

Sa Ika-12 ng Dhulhijjah

1. Gagawin ang tulad sa ginawa noong ika-11 ng Dhulhijjah. Kung nais mag-pahuli at manatili pa hanggang sa ika-13 ng Dhulhijjah—na siyang lalong mainam—gagawin sa araw na iyon ang tulad sa ginawa noong ika-11 at ika-12 ng Dhulhijjah.

2. Matapos isagawa ang ramy sa ika-12 ng Dhulhijjah o sa ika-13 — para sa nagpahuli — ay pupunta sa alMasjid alHarám upang isagawa ang tawáf alwidá‘[27] (tawáf ng pamamaalam) na binubuo ng pitong pag-libot sa Ka‘bah.

---

[27] Sa tawáf alwidá‘ at tawáf al’ifádah ay walang idtibá‘ at walang raml.

Pagkatapos nito ay sunnah na magdasal ng 2 rak'ah sa likod ng Maqám Ibráhím kung magagawa iyon o kahit saanman sa alMasjid alHarám. Ang babaeng may regla o may nifás ay hindi na obligadong magsagawa ng tawáf alwidá'.

3. Pagkatapos nito ay kailangang wala nang ibang pang gagawin kundi ang paglisan sa Makkah habang sinasaman-tala ang oras sa pagsambit ng mga du'á' at dhikr at pakikinig ng kapupulutan ng kapakinabangan. Wala ring masama kung mananatili nang hindi matagal matapos na magsagawa ng tawáf al-widá': halimbawa ay maghihintay sa mga kasama o

magbubuhat ng mga dala-dalahan o bibili ng mga kakaila-nganin sa daan at iba pang mga dahi-lang katulad nito.

Ang mga Rukn o Haligi ng Hajj

1. Ang Ihrám;
2. Ang Pagtigil sa ‘Arafah;
3. Ang Tawáf al’Ifádah;
4. Ang Sa‘y.

Ang sinumang may nakaligtaang gawin kahit isa man lamang sa nabang-git na mga Haligi ng hajj ay hindi mata-tanggap ang hajj niya hanggat hindi niya naisasagawa ang nakaligtaan.

Ang mga Wájib o Kinakailangan sa Hajj

1. Ang pagsasagawa ng ihrám sa míqát;

2. Ang pagtigil (wuqúf) sa ‘Arafah hang-gang sa lumubog ang araw para sa mga nagsitigil doon sa araw;

3. Ang pagpapagabi sa Muzdalifah hang-gang sa madaling araw hanggang sa magliwanag ang langit ngunit bago tuluyang sumikat ang araw, maliban sa mga may mahihinang pangangata-wan at mga kababaihan sapagkat pina-hihintulutan silang manatili hanggang sa hatinggabi.

4. Ang pagpapagabi sa Miná sa mga gabi ng *tashríq*;[28]

5. Ang pagsasagawa ng ramy sa mga araw ng tashríq;

6. Ang pagpapagupit o pagpapaahit ng buhok;

7. Ang pagsasagawa ng tawáf alwadá‘.

Ang sinumang may nakaligtaang gawin na kahit isa man lamang sa na-banggit na mga wájib sa hajj ay kaila-ngang magkatay ng hayop: isang tupa o

[28] Ang ika-11, ika-12, at ika-13 ng Dhuhijjah. Sa kalendaryo ng Islam ang petsa ay nagpapalit sa paglubog ng araw.

kambing para sa isang tao o isang baka o kamelyo para sa pitong tao. Ipami-gay ito sa mga naninirahan sa Haram.[29]

[29] Ang Haram ay ang lugar sa palibot ng alMasjid alHarám. Ang alMasjid alHarám ay ang masjid na nakapalibot sa Ka‘bah. Ang labas ng Haram ay tinatawag na Hill. May takdang hangganan ito.

Ang Pagdalaw sa Masjid ng Sugo

Kanais-nais na magsagawa ng pagda-law sa Masjid ng Sugo ni Allah (SAS) upang magsagawa ng saláh doon. Iyon ay dahil naiulat sa Hadíth na ang saláh na isi-nasagawa roon ay mainam kaysa sa isang libong saláh na isinasagawa sa ibang mas-jid maliban sa alMasjid alHarám. Ang pagdalaw sa Masjid na ito ay itinatagubi-lin sa buong taon, walang takdang pana-hon para sa pagdalaw rito at hindi rin ito bahagi ng hajj. Hanggat ang isang Muslim ay nasa Masjid na ito, kanais-nais na dala-win ang libingan ng Propeta (SAS) at ng

dalawa niyang Kasamahan na sina Abú Bakr at ‘Umar—kalugdan sila ni Allah. Ang pagdalaw sa mga libingan ay para lamang sa mga kalalakihan at hindi para sa mga kababaihan. Hindi ipinahihintulot sa sinuman na ihipo ang kamay sa bakod na nakapalibot sa libingan ng Sugo (SAS) upang ipahid ito sa alinmang bahagi ng katawan sa pag-aakalang may matatamong biyaya rito, o na magsagawa ng tawáf sa palibot nito, na o humarap dito habang nananalangin.

أحكام العمرة
Ang mga Tuntunin ng ‘Umrah

Ang pagsasagawa ng ‘umrah ay tung-kulin ng bawat lalaki at babaeng Muslim isang beses sa tanang buhay dahil ang sabi ni Allah (2:196): **“Isagawa ninyo ang hajj at ang ‘umrah para kay Allah.…”** Ito ay kabilang sa mga mainam na pag-sambang kanais-nais para sa isang Muslim na ulit-ulitin sa abot ng makakaya niya. Ang kauna-unahang gagawin ng isang magsasagawa ng ‘umrah sa mga gawaing kaugnay sa ‘umrah ay ang ihrám.

Ang Ihrám

Ang *ihrám* ay ang pagpasok sa pagsa-sagawa ng mga itinakdang gawain para sa Hajj at 'Umrah. Kailangang magsagawa ng ihrám ang sinumang nagnanais na magsa-gawa ng hajj o 'umrah. Magsasagawa ng ihrám ang nagnanais magsagawa ng Hajj o 'Umrah, kapag nagbuhat siya sa labas ng Makkah, sa isa sa mga míqát na itinak-da ng Sugo (SAS). Ang mga míqát ay ang sumusunod:

1. Ang Dhul Hulayfah. Ito ay maliit na nayong malapit sa alMadínah at tina-tawag sa ngayon na Abyár 'Ali. Ito ay míqát ng mga galing sa Madínah;

2. Ang alJuhfah. Ito ay isang maliit na nayong malapit sa Rábigh. Ang mga tao sa ngayon ay nagsasagawa ng ihrám sa Rábigh. Ito ay míqát ng mga galing sa Syria, Jordan, at Palestina;

3. Ang Qarn alManázil (asSayl alKabír). Ito ay isang lugar na malapit sa Tá'if. Ito ay míqát ng mga galing sa Najd (ang kalagitnaang bahagi ng Saudi Arabia);

4. Ang Yalamlam. Ito ay mga 70 km mula sa Makkah. Ito ang míqát ng mga ga-ling sa Yemen;

5. Ang Dhát 'Irq. Ito ang míqát ng mga galing sa Iraq.

Ang mga lugar na ito ay ginawang míqát ng Propeta (SAS) para sa mga

nag-buhat sa lugar na nabanggit at mga duma-raan sa mga ito na nagbuhat sa ibang pook, na nagnanais na magsagawa ng Hajj o ‘Umrah. Ang mga naninirahan sa Makkah at sa pagitan ng Makkah at mga míqát ay magsasagawa ng ihrám sa kanilang mga tahanan.

Ang mga Sunnah sa Ihrám

Ang mga gawaing sunnah na gawin bago magsagawa ng ihrám:

1. Ang pagputol ng mga kuko sa kamay at paa, ang pagbunot o ang pag-aahit ng buhok sa kilikili, ang pagputol ng bigote, ang pag-ahit ng buhok sa ari, ang pagpaligo at ang paggamit ng pa-bango o mabangong

bagay sa katawan lamang at hindi sa kasuutan para sa ihrám.

2. Ang pag-aalis sa katawan ng anumang kasuutan (gaya ng *brief*, kamiseta, *short* at *t-shirt*) at ang pagsusuot ng puting *izár* (tapis) at puting *ridá'* (balabal). Samantala, ang babae ay maaaring mag-suot ng anumang damit na ninais niya, kalakip ng pagsisikap na takpan ang sarili, na hindi ilantad ang kagandahan, na takpan ang mukha at mga kamay kapag may mga lalaking hindi mahram at na iwasan na magsuot ng niqáb at mga guwantes.

3. Ang pagpunta sa masjid, ang pagsa-sagawa ng saláh kasama ng jamá'ah kapag oras ng saláh o ang

pagsasaga-wa ng dalawang rak‘ah bilang saláh na sunnah para sa wudú’. Pagkatapos gawin ang mga nabanggit ay isasaga-wa na ang Ihram para sa ‘umrah sa pamamagitan ng pagsabi ng **labbayka ‘umrah**.[30]

Kapag naglalakbay lulan ng eroplano patungong Makkah, kailangang isagawa ang ihrám sa ibabaw ng míqát o sa loob ng sapat na panahon bago lumampas sa míqát kapag mahirap malaman kung saan ito. Gagawin ang mga gawain sa míqát gaya ng paglilinis ng sarili,

[30] Bilang pagtugon sa panawagan Mo upang magsagawa ng ‘umrah.

pagpapaba-ngo, pagpuputol ng kuko at pagsusuot ng kasuutan para sa ih̲rám. Kung nanaisin ay magagawa ang mga ito bago sumakay sa eroplano o kapag lulan na nito. Pagkata-pos ay ipahahayag ang layuning magsa-gawa ng ih̲rám bago dumating sa míqát o pagdating doon.

Matapos isagawa ang ih̲rám, sunnah na bigkasin ang talbiyah at ulit-ulitin ito sa tuwi-tuwina sa loob ng mga sandaling nasa panahon ng ih̲rám hanggang sa bago mag-simula ang t̲awáf sa Ka‘bah. Ang talbiyah ay ang pagsabi ng: **Labbayk alláhumma labbayk, labbayka lá sharíka laka**

lab-bayk, innal hamda wan ni‘mata laka wal mulk, lá sharíka lak.[31]

Ang mga Bawal Matapos Isagawa ang Ihrám

Ipinagbababawal sa sandali ng ihrám ang ilang bagay na ipinahihintulot dati bago isinagawa ang ihrám, dahil nasa sandali na ng pagsamba. Ipinagbababawal ang sumu-sunod:

[31] Bilang pagtugon sa panawagan Mo, o Allah, bi-lang pagtugon sa panawagan Mo; bilang pagtugon sa panawagan Mo, wala Kang katambal; bilang pagtugon sa panawagan Mo. Tunay na ang papuri at ang pagbibiyaya ay ukol sa Iyo at ang paghaha-ri; wala Kang katambal.

1. Ang pag-aalis ng buhok sa ulo at sa alin mang bahagi ng katawan, subalit walang masama kung kakamutin nang marahan ang ulo kapag kailangan;

2. Ang pagputol ng kuko, subalit kung naputol ang kuko o nakasasakit ay walang masama na alisin ito;

3. Ang pagggamit ng pampapabango pati na ang sabon na may pabango;

4. Ang pakikipagtalik o ang gawaing ma-aaring mauwi sa pakikipagtalik gaya ng pagpapakasal, pagtingin nang may pagnanasa, paghipo, paghalik at iba pa;

5. Ang pagsusuot ng guwantes;

6. Ang pagpatay ng mailap na hayop.

Ang mga gawaing nabanggit ay ipinagbabawal sa lalaki at babae. Ang mga sumusunod ay ipinagbabawal lamang sa lalaki:

1. Ang pagsusuot ng anumang kasuutan, ngunit ipinahihintulot ang anumang kakailanganin gaya ng sinturon, relo, salamin, at iba pang tulad nito;

2. Ang pagtatakip sa ulo ng anumang sumasayad o dumidiit dito, subalit walang masama kung hindi dumidiit ang ipinantatakip gaya ng payong, bu-bong ng kotse, tolda, at mga katulad nito;

3. Ang pagsusuot ng medyas, ngunit maaaring magsuot ng sapatos kapag walang makitang tsenelas.

Ang sinumang may nagawang anu-man sa mga ipinagbabawal na ito ay may tatlong kalagayan:

1. Na ginawa niya ito nang walang tang-gap na dahilan kaya naman nagkasala siya at kailangan niyang magbigay ng *fidyah*,[32]

[32] Ang fidyah ay nagsisilbing kabayaran sa pagka-kamali o kasalanan. Ang mga fidyah ay hindi mag-kakatulad; kaya kapag nakagawa ng anuman sa mga nabanggit na ipinagbabawal, magtanong sa nakaa-alam kung ano ang dapat gawin.

2. Na ginawa niya ito sanhi ng panganga-ilangan kaya naman wala siyang sala ngunit kailangan pa rin niyang magbi-gay ng fidyah,

3. Na ginawa niya ito ngunit mapagpa-paumanhinan siya dahil sa kawalang-kaalaman o pagkalimot o pinuwersa kaya naman wala siyang kasalanan at hindi na kailangang magbigay ng fidyah.

Ang Tawáf

Kapag papasok sa alMasjid alHarám, sunnah na unahing ipasok ang kanang paa at magsabi ng: **bismi 'lláh, wa 'ssalátu was salámu ‘alá rasúli 'lláh, alláhumma 'ghfir lí**

dhunúbí wa 'ftah lí abwába rahmatik.[33] Ganito rin ang gagawin sa lahat ng masjid. Pagkatapos ay tutuloy agad sa Ka‘bah upang isagawa ang tawáf.

Ang tawáf ay ang paglibot sa Ka‘bah nang pitong ulit. Magsisimula ang pag-ikot sa tapat ng alHajar al’Aswad at magtata-pos din doon, habang ang Ka‘bah ay nasa kaliwa. Kailangan ding may wudú’ pa.

[33] Sa ngalan ni Allah; ang pagpapala at ang kapa-yayapaan ay makamit ng Sugo ni Allah. O Allah, patawarin Mo ako sa mga pagkakasala ko at buksan Mo para sa akin ang mga pinto ng awa Mo.

1. Pupunta sa alHajar al’Aswad,[34] hihipu-in iyon ng kanang kamay, magsasabi ng **bismilláhi walláhu akbar**[35] at hahali-kan iyon kung makakaya. Ngunit kung hindi makayang halikan (dahil sa tindi ng

---

[34] Ang Batong Itim na nakadikit sa isang sulok ng Ka‘bah. Reperensiya ito sa tawáf.

[35] Sa ngalan ni Allah; si Allah ay pinakadakila. Mainam din na magsabi ng: **Alláhumma ímánam bika wa tasdíqam bikitábika wa wafá’am bi ‘ahdika wa 'ttibá‘al lisunnati nabíyika salla 'lláhu ‘alayhi wa sallam:** O Allah, dahil sa pagsampalata-ya sa Iyo, sa paniniwala sa Aklat Mo, sa pagtupad sa pangako sa Iyo, at pagsunod sa Sunnah ng Propeta Mo, pagpalain Mo siya at pangalagaan.

siksikan) ay hihipuin na lamang ng kanang kamay at hahalikan ang kanang kamay. Kung hindi rin madaling mahipo ang alHajar al’Aswad, haharap na lamang doon at ituturo iyon ng kanang kamay habang nagsasabi ng **Alláhu Akbar** ngunit hindi na hahalikan pa ang kanang kamay. Pupuwesto na ang Ka‘bah ay nasa kaliwa at sisimulan sa tapat ng alHajar al’Aswad ang tawáf. Habang nagsasagawa ng tawáf ay mananalangin kay Allah ng kahit anong nanaising panalangin o bibigkas ng kahit anong talata ng Qur’an. Maaaring manalangin sa sariling wika, para sa sariling kapakanan at para sa sinumang

ninanais idalangin. Walang takdang *du‘á’*[36] kapag nagsasagawa ng tawáf.

2. Kapag dumating sa arRukn alYamání[37] ay hihipuin iyon ng kanang kamay kung magagawa at magsasabi ng **bismi 'lláhi wa 'lláhu akbar** ngunit hindi na haha-likan ang kamay. Kung hindi iyon ma-gawang hipuin ay magpapatuloy na lamang sa paglalakad at hindi na ituturo iyon ng kanang kamay at hindi na rin magsasabi ng

[36] Ang literal na kahulugan nito ay paanyaya, pana-wagan at panalangin. Dalawang uri ito: ang sunnah mula sa Propeta (SAS) sa wikang Arabe, at ang pansarili na maaaring sabihin sa anumang wika.

[37] Ang sulok ng Ka‘bah bago ang alHajar al’Aswad.

Alláhu akbar. Habang nasa pagitan ng arRukn alYamaní at alHajar al’Aswad ay magsabi ka ng **rabbaná átiná fi 'ddunyá hasanah, wa fi 'l’ákhirati hasanah, wa qiná ‘adhába 'nnár.**[38]

3. Kapag natapat na sa alHajar al’Aswad ay hihipuin iyon ngunit kung hindi magawa ay ituturo na lamang iyon ng kanang kamay habang sinasabi ang **Alláhu akbar.**

[38] Panginoon namin, bigyan Mo po kami sa mundo ng mabuti at sa Kabilang-buhay ng mabuti rin; at iadaya Mo po kami sa pagdurusa sa Apoy.

Ganito natatapos ang unang pag-ikot sa pitong pag-ikot. Upang mabuo ang nati-tirang mga pag-ikot:

4. Magpapatuloy sa pagsasagawa ng tawáf at gagawin ang tulad sa ginawa sa unang ikot hanggang sa makumpleto ang pi-tong ikot. Sa tuwing madadaan sa tapat ng alHajar al'Aswad ay magsasabi ng **Alláhu akbar** at sasabihin rin ito pagkatapos ng ikapitong ikot. Sunnah na maglakad ng paglalakad na tinata-wag na *raml* sa unang tatlong pag-ikot at maglalakad naman ng karaniwang lakad sa huling apat na pag-ikot. Ang **raml** ay ang paglalakad nang mabilis

at magkakalapit ang mga hakbang.[39] Sunnah rin na isuot ang ridá’ nang pagsuot na tinatawag na id’tibá‘ sa buong pagsasagawa ng tawáf. Ang **idtibá‘** ay ganito: ilagay sa kaliwang balikat ang kalagitnaang bahagi ng ridá’, pagsalubungin sa ilalim ng kanang kilikili ang mga bahagi nitong malapit sa magkabilaang dulo nito at ipatong sa kaliwang balikat ang magkabilaang dulo nito.[40] Ang raml at idtibá‘ ay isinasagawa lamang sa unang pagsasagawa ng tawáf ng hajj o ‘umrah sa unang pagdating sa Makkah.

[39] Kung mahirap itong gawin, maaari nang hindi ito gawin.
[40] Hindi ipinahihintulot sa babae ang idtibá‘.

Pagkatapos ng Tawáf

Sunnah na magsagawa ng 2 rak‘ah na saláh sa tapat ng Maqám Ibráhím. Ang Maqám Ibráhím ay nasa pagitan ng nag-darasal at ng Ka‘bah. Isusuot ang balabal bago magdasal: ipapatong ito sa dalawang balikat at ang magkabilang dulo ay nasa dibdib. Tahimik na bibigkasin ang Súrah alFátihah at ang Súrah alKáfirún sa unang rak‘ah, at ang Súrah alFátihah at ang Súrah al’Ikhlás sa ikalawang rak‘ah. Kung hindi magiging madali na magdasal sa tapat ng Maqám Ibráhím dahil sa tindi ng siksikan, magdadasal sa alin mang bahagi ng alMasjid alHarám. Pagkatapos ng

saláh ay sunnah na uminom ng maraming tubig ng Zamzam.

Ang Sa‘y[41]

Pagkatapos uminom ay pupunta sa Mas‘á.[42] Dadako muna sa Safá at kapag malapit na roon ay bibigkasin ang **innas safá wal marwata min sha‘á’irilláh.**[43] Aakyat sa Safá hanggang sa makita ang Ka‘bah, haharap doon at iaangat ang mga kamay (na ang mga palad ay nakaharap sa mukha). Magpupuri kay Allah at

---

[41] Paglalakad sa pagitan ng Safá at Marwah.

[42] Pinagsasagawaan ng sa‘y.

[43] Tunay na ang Safá at ang Marwah ay kabilang sa mga tanda ni Allah.

mana-nalangin ng anumang nais ipanalangin o ng gaya ng panalanging ito: **lá iláha illa 'lláh, wa 'lláhu akbar, lá iláha illalláhu wahdah, lá sharíka lah, lahu 'lmulku wa lahu 'lhamd, yuhyí wa yumít, wa huwa ‘alá kulli shay’in qadír, lá iláha illa 'lláhu wahdah, anjaza wa‘dah, wa nasara ‘abdah, wa hazama 'l’ahzába wahdah.**[44] Mananalangin pa

---

[44] Walang totoong Diyos kundi si Allah; si Allah ay pinakadakila. Walang totoong Diyos kundi si Allah; tanging Siya lamang, wala Siyang katambal. Ukol sa Kanya ang paghahari at ukol sa Kanya ang papuri. Nagbibigay-buhay Siya at bumabawi Siya ng buhay. Siya ay makapangyarihan sa bawat bagay. Walang totoong Diyos kundi si Allah, tanging Siya

nang mahaba. Uulitin nang 3 beses ang lahat ng iyon.

Pagkatapos niyon ay maglalakad paba-ba patungo sa Marwah. Pagdating sa pala-tandaang kulay berde, sunnah na maglakad nang mabilis sa abot ng makakaya hang-gang sa dumating sa kabilang palatanda-ang berde—sa kundisyon na walang sinu-mang pipinsalain. (Ang paglalakad nang mabilis sa bahaging ito ng Mas'á ay para lamang sa mga lalaki at hindi para sa mga babae.) Pagdating sa paanan ng Marwah ay aakyatin ito, haharap

---

lamang. Tinupad Niya ang Kanyang pangako, pinag-tagumpay Niya ang Kanyang Lingkod, at mag-isa Niyang ginapi ang mga magkampi [laban sa Islam].

sa kinaroroonan ng Ka‘bah, iaangat ang mga kamay, at bibigkasin ang binigkas sa Safá. Pagka-tapos nito ay natapos na ang isang *shawt*[45] sa pitong shawt. Matapos manalangin ay bababa sa Marwah, magtutungo sa Safá, at gagawin ang tulad sa ginawa sa unang shawt. Sunnah na damihan ang panala-ngin habang nagsasagawa ng sa‘y.

Matapos na maisagawa ang sa‘y ay maaari nang ipagupit o ipaahit ang buhok, magsuot ng pangkaraniwang damit, at maaalis na ang lahat ng bawal sa ihrám.

[45] Paglakad sa pagitan ng Safá at Marwah.

Ang mga Rukn o Haligi ng ‘Umrah

1. Ang Ihrám;
2. Ang Tawáf;
3. Ang Sa‘y.

Ang sinumang may nakaligtaang gawin kahit isa man lamang sa nabang-git na mga Haligi ng ‘umrah ay hindi matatanggap ang ‘umrah niya hanggat hindi niya isinasagawa iyon.

Ang mga Wájib o Kinakailangan sa ‘Umrah

1. Ang pagsasagawa ng ihrám sa míqát;

2. Ang pagpapagupit o ang pagpapaahit ng buhok;

Ang sinumang may nakaligtaang gawin na kahit isa man lamang sa na-banggit na mga wájib sa ‘umrah ay kai-langang magkatay ng hayop: isang tupa o kambing para sa isang tao o isang baka o kamelyo para sa pitong tao. Ipamigay ito sa mga naninirahan sa Haram.[46]

---

[46] Ang Haram ay ang lugar sa palibot ng alMasjid alHarám. Ang alMasjid alHarám ay ang masjid na nakapalibot sa Ka‘bah. Ang labas ng Haram ay tinatawag na Hill. May takdang hangganan ito.